

Parlamentarni sistem

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 8 | Nivo: Pravni fakultet u Kragujevcu

Parlamentarni sistem

Parlamentarni sistem podele vlasti predstavlja jedan od najzastupljenijih oblika državne vlasti. Kolevkom ovog sistema smatra se Engleska, u kojoj je on nastajao kao rezultat dugog, viševjekovnog evolutivnog razvoja, tokom neprestane borbe za prevlast između monarha i parlamenta.

Iako bi se, prema nazivu ovog sistema mogao izvesti zaključak da puko postojanje parlamenta predstavlja suštinsku karakteristiku parlamentarnog sistema podele vlasti, to, zapravo, nije slučaj. Naime, parlament, kao zakonodavni organ, postoji u svim demokratskim državama, bez obzira da li je u njima oblik državne vlasti organizovan shodno načelu podele vlasti ili načelu jedinstva vlasti. Dakle, parlament postoji i u predsedničkom i u mešovitom sistemu, kao i u konventskom (skupštinskom) sistemu. Prva osnovna karakterna crta parlamentarnog sistema nije stoga postojanje samog parlamenta, već znatan i formalan uticaj zakonodavne vlasti, čiji je parlament nosilac, na izvršnu vlast. Članovi parlamenta se biraju opštim i neposrednim glasanjem od strane građana na izborima koji se održavaju, po pravilu, u redovnim vremenskim intervalima i na kojima učestvuju najmanje dve ili više političkih partija. Sam parlament može biti organizovan kao dvodoman i kao jednodoman, na šta, po pravilu, utiču različite društvene okolnosti, u zavisnosti od specifičnosti svake konkretne države, no ova činjenica ne predstavlja suštinsku odliku ovog sistema.

Druga osnovna karakterna crta parlamentarnog sistema, koja ga suštinski razlikuje od predsedničkog sistema, jeste ustanova vlade, ili saveta ministara, kao posebnog izdiferenciranog organa uprave, različitog od šefa države. U parlamentarnom sistemu podele vlasti, izvršna vlast je, dakle, organizovana kao bicefalna („dvoglava“, sa dva nosioca), za razliku od predsedničkog sistema u kome je njena organizaciona struktura monocefalnog karaktera („jednoglava“, ima jednog nosioca). Kao i u predsedničkom sistemu, i u parlamentarnom šef države je lociran u okviru izvršne vlasti. To može biti monarh, ukoliko se radi o monarhiji, odnosno, predsednik republike, ukoliko je u pitanju republika. No, bez obzira na konkretni oblik vladavine, i u jednom i u drugom slučaju, i u monarhiji i u republici, šef države ne vrši efektivnu upravu kao u predsedničkom sistemu. Šef države vlada, ali ne upravlja. Efektivnu upravu vrši poseban organ uprave, različit od šefa države, a to je vlada. Za razliku od predsedničkog sistema koji karakteriše takozvana neparlamentarna egzekutiva, koja je, po svojoj prirodi, stabilna i nezavisna od parlamenta, u parlamentarnom sistemu imamo takozvanu parlamentarnu egzekutivu. Ona se sastoji od šefa države, koji predstavlja stabilan deo ove egzekutive i vlade, koja predstavlja njen promenljivi deo. Treba napomenuti da relativno je čest slučaj, ali ne i pravilo, da u državama u kojima postoji parlamentarni sistem podele vlasti, kao i republikanski oblik vladavine, šefa države (predsednika) često bira parlament, no ova činjenica ne menja njegov karakter stabilnog dela parlamentarne egzekutive.

Slika 1. Poređenje parlamentarnog i predsedničkog sistema

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com